

Narodilo
se ....

Zdroj:
<https://www.sapito.cz/principaluv-denik/>

Okénko vývojové psychologie

zdroj: Mgr. Zuzana Přibylová

Novorozenec 0-5 týdnů

- *reaguje na mnohem více podnětů než je patrné, už se učí, zrcadlení, citová vazba*

Kojenec 0-2 měsíce

- *křik, interakce, sociální úsměv*

Kojenec 3-6 měsíců

- *broukání, dokáže naslouchat, reagovat (obličeje)*

Okénko vývojové psychologie

zdroj: Mgr. Zuzana Přibylová

Kojenec 6-8 měsíců

- žvatlání, slabiky, vyjadřuje emoce, spontánní hlasová odezva na jiné lidi

Kojenec 9-12 měsíců

- první slůvka, schopnost rozumět řeči, žvatlání už zní jako mateřština, sdílení pozornosti, reciproční hříčky

Myslet nahlas, mluvit nahlas

zprostředkované učení

Příklady zprostředkované samomluvy

0-1 měsíc: výrazy obličeje, vyplazování jazyka, zvuky samohlásek, melodie, intonace

1-4 měsíce: napodobovat broukání, zprostředkovat jméno, význam zvuků z prostředí, odpovídat

3-6 měsíců: povzbuzovat broukání, označovat předměty, zvuky zvířat, interakce ve třech

Myslet nahlas, mluvit nahlas

zprostředkované učení

Příklady zprostředkované samomluvy

6-9 měsíců: dvouslabičná slova, ukazovat předměty

9-12 měsíců: artikulovat zřetelně a pomalu

Batolata: autonomie, socializace, sebepojetí

18-24 měsíců: pojmenovávání, vlastnictví

30. měsíc: delší slova, delší věty, změny tématu

36. měsíc: pozornost u tématu, citlivost k posluchači

Bylo nebylo ...

Náš dnešní příběh se stal v jedné malé zemi, která byla zvláštní tím, že v každém i odlehlém koutě bylo kouzelné místo plné knih, hraček a usměvavých dýchavých bytostí s brýlemi i bez.

Tyto bytosti rády pečovaly o předškoláky a školáky, zajímaly se o rodiny, neposlušné mládežníky, unavené dospělé a jako by něco chybělo ...

A pak přišel ...

S knížkou do života / Bookstart příběh nebo pohádka?

krajský seminář Liberec, 21. 1. 2020

Signály ze společnosti

- na jedné straně: varování neurologů, logopedů, dětských lékařů ...
- na druhé straně:
prokázáno čtenářskými průzkumy, že dobrí čtenáři mají také lepší prospěch, prokázán jednoznačně pozitivní vliv rodičů čtoucích dětem aj.

Dobré podmínky

- v ČR máme systém knihoven, ze kterého můžeme těžit, a nadšené knihovnice a knihovníky, kteří se nebojí nových příležitostí
- existuje již celá řada celorepublikových projektů a čtenářských aktivit knihoven: Už jsem čtenář - Knížka pro prvňáčka (35 tis.), Noc s Andersenem, Den pro dětskou knihu, Kde končí svět, Lovci perel, Škola naruby ...
- většina knihoven nabízí programy čtenářské gramotnosti pro děti a spolupracuje se školkami, školami, učiteli, dětmi se specifickými potřebami i rodinami
- některé knihovny se dokonce již dlouhodobě věnují miminkům a batolatům (Městská knihovna Sedlčany, Knihovna Jiřího Mahena v Brně, Městská knihovna Antonína Marka v Turnově, Městská knihovna Dobříš ...)

Příklady

Knihovna Sedlčany, města s 7000 obyvateli, začala s vítáním miminek a to přímo v knihovně již v roce 2004 a 88 % dětí je čtenáři knihovny.

Pro koho a proč to děláme

pro rodiče, pro děti, pro sebe?

„Ve věku do 3 let se utváří osobnost
téměř ze 70 %.“ (Laufková)

Knihovna znamená čtení, **čtení** (stimulace předčítáním, vyprávěním) znamená **řeč** a rozvoj dalších dovedností, na rozvoji řeči a porozumění závisí **učení** a na učení závisí uplatnění v životě. Můžeme být s rodiči v jednom z jejich nejhezčích životních obdobích a můžeme tak s nimi navázat vztah, který přetrvá.

Čtení ve zkratce – pro rodiče

Čtení má vliv na všechno:

---

rozvoj slovní zásoby, rozvoj komunikace,
soustředění, rozvoj myšlení, paměti,
představivosti i motoriky, porozumění a
poznávání světa, chápání souvislostí, citové
zážitky – rozvoj emoční inteligence, i estetiky

Cíle projektu S knížkou do života

- pěstovat a podporovat lásku ke knížkám, příběhům a čtení
- podporovat rozvoj jazykových dovedností, vnímání a dětské fantazie
- povzbuzovat rodiče, aby si čtení užívaly, četly dětem od nejútlejšího věku a chápaly, že existuje přímá vazba mezi čtením a vzděláváním
- nabídnout tipy a rady pro společné čtení a orientovat rodiče v nabídce dobré literatury pro děti
- nabídnout zajímavý program a prostor pro sdílení a rozšířit tak služby knihovny pro nejmladší děti

Přínos

Jednoznačně prokázaný **pozitivní dopad na rodiče, děti i knihovnu** často ve více než polovině případů (50-70 %):

- rodiče čtou a sdílejí s chutí knížky se svými dětmi (čtou např. pak denně ...)
- rodiče mají větší sebedůvěru, lepší znalosti i dovednosti
- podporou společného čtení sílí vzájemná vazba mezi rodičem a dítětem
- vytváří se vazba mezi rodinou a knihovnou, mezi rodičem a knihovníkem (povídají si spolu o vývoji dítěte, o vhodných knížkách atp.)
- dítě je lépe připraveno na školu, má lépe rozvinuté jazykové a další dovednosti ([Wade and Moore 1998](#))

Dopady - odkazy na zahraniční studie

- pozitivní vliv na četnost komunikace (jazykových aktivit) mezi rodičem a dítětem (e.g., [Wade & Moore, 1996](#))
- mění se přístup rodičů ke sdílení knížek s dětmi ([Vanobbergen, Daems, & Tilburg, 2009](#))
- lepší jazykové a gramotnostní výsledky bookstartových dětí nastupujících k primárnímu vzdělávání ([Wade & Moore, 1998](#))
- nedávná studie, [Ramírez-Esparza, García-Sierra, and Kuhl \(2014\)](#) dokazuje, že zejména kvalita interakce/komunikace mezi dítětem a rodičem (jeden na jednoho) podporuje jazykový vývoj
- Program BookStart může ovlivnit, jak se rodiče chovají dále k dětem, které na komunikaci reagují negativně ([H. van den Berg, A. G. Bus, 2014](#))

<https://www.booktrust.org.uk/>

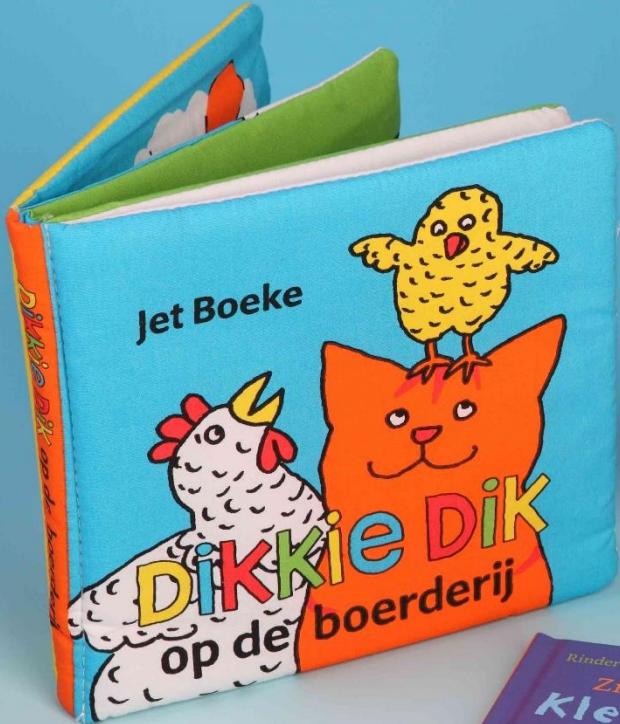
Zjištěné skutečnosti – mé oblíbené hodnocení programu

Příklad

Hodnocení programu Bookstart Corner ([Sheffield Hallam University, 2013](#)) – projekt oceňují rodiče i lékaři: rodiče získávají větší sebedůvěru ve čtení s dítětem i při zpívání a komentují to, že by je tyto aktivity bez Bookstartu třeba ani nenapadly, objevují, že je to radost, že se dají používat jednoduché např. prstové loutky, aby čtení bylo zábavnější, více se dětí ptají – **přímý dopad na interakci dítěte a rodiče**, lépe rozumí dětským knížkám, logicky se tak děti o knížky více zajímají, mají svou oblíbenou, říkají si sami o zpívání a říkadla, baví je čtení s rodiči, lépe rozumí slovům ...

Zjištěné skutečnosti při hodnocení programů Bookstart

- Jiná studie dokazuje, že je pro podporu čtení také důležité, aby děti knihu/knihy měly doma, vlastnily knihy
- Na dětech v dětských domovech (7-11 let) prokázáno, že nestačí jim 2x ročně věnovat knižní dárek, ale je potřeba další podpora a návazné čtenářské aktivity související s darovanými knížkami.
- Pokud se 6 měsíčnímu miminku denně čte, již ve 12 měsících nejen lépe rozumí a reprodukuje slova a významy, ale má to pozitivní vliv na jeho sociální a emoční dovednosti.
- Darování knižních setů také představuje efektivní prostředek propagace čtení u sociálně slabších rodin apod.

by The Reading Foundation Netherlands - licensed under CC
BY 4.0

Co z toho pro nás vyplynulo – základy pravidel

- kniha jako dárek, aby děti měly knihu doma, byla jejich (dárkový set)
- návazné čtenářské aktivity jsou zásadní (pozvánky do knihovny a pravidelná setkávání)
- je prokázáno, že to má opravdu jednoznačně pozitivní vliv – takže do toho jdeme...

Jak začít

- oslovit starostu
- přihlásit se do projektu
- připravit si dárkové sady
- předat dárkové sady
- připravit si dětský koutek
- pozvat na akce
- připravit si aktivity v knihovně
- získávat partnery
- zajišťovat dobrý fond

REGISTRAČNÍ FORMULÁŘ

S knížkou do života

Registrace 2021, (do)objednávky 2020

Ročník   nové registrace pro 2021 doobjednávky pro 2020
TERMÍN REGISTRACE - OD 15.4.2020 DO 14.6.2020

IČ

DIČ

Obchodní název

Ulice a číslo

Město, PSČ Celý oficiální název města   Bude použito jako údaj fakury
(Pokud mají být sety doručený na jinou než fakturační adresu, zaškrtněte a vyplňte adresu)

Adresa doručení

Jméno knihovny

Email knihovny

Jméno kontaktu

Email kontaktu

S k n i ż k o u

do życia

Podmínky účasti v projektu

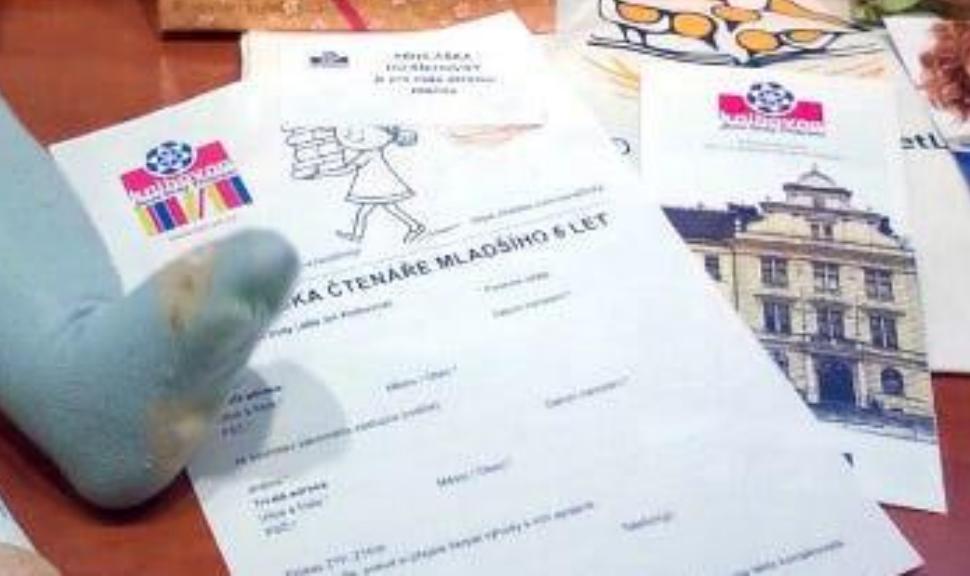
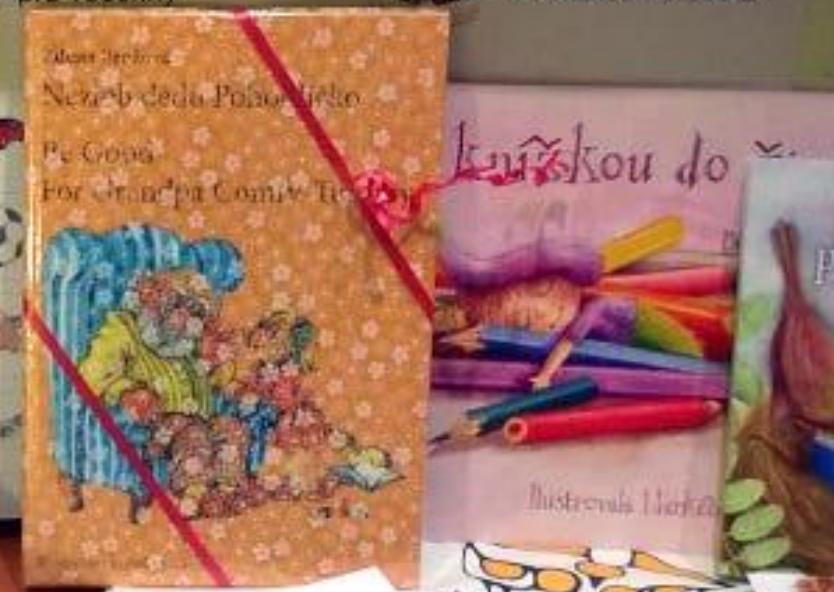
- členství ve SKIP ČR
- objednání dárkových sad a jejich předání
- uspořádání 4 relevantních akcí pro rodiče s miminky ročně a vytváření komunity
- budování odpovídajícího fondu – knížky pro nejmenší a knížky pro rodiče
- přizpůsobování prostředí a vybavení pro miminka a batolata
- dokumentace činnosti a roční zpráva prostřednictvím dotazníku na webu projektu
- udržitelnost projektu 6 let
- zvyšování kvalifikace, propagace projektu, informace zřizovatelů

Místo setkávání
pro všechny

BOOKSTART
S Knížkou do života

Ideální scénář z pohledu dítěte

- na vítání občánků či v knihovně dostane miminko dárkovou sadu (svou první knížku) a chodí s rodiči na setkání knihovny pro děti od cca 6 měsíců do 3 let
- v cca 3 letech dostane již batolátko další dárkovou sadu či knížku a chodí s rodiči na setkání knihovny pro děti od 3 do 6 let
- v 6 letech dostane Knížku pro prvňáčka a protože už umí číst je pasováno na čtenáře
- *v dalších letech veselé navštěvuje knihovnu s rodiči, se školou, posléze samo, hrdě dobrovolníčí v knihovně ...*

Metodické materiály a informace

- elektronická konference Andersen – sledovat!!!
- web – www.sknizkoudozivota.cz, facebook
- e-newsletter – Zpravodaj S knížkou do života
- Bulletin SKIP zvláštní číslo 1/2017, S knížkou do života – projekt Bookstart v českém prostředí
- metodické příručky
  - Jak na projekt S knížkou do života (2018)
  - **Nápady, náměty a scénáře na setkání rodičů a nejmenších čtenářů v knihovnách (2019)**
- regionální semináře

via IFLA Library Map

1 hodo 📄 Uncategorized 🗣 Leave a Comment

shromažďuje informace o knihovnách. Momentálně aktivit, které se snaží naplnit cíle udržitelného a S knížkou do života / Bookstart! 🌟 Článek

MEDIA HUB

S knížkou do života

S knížkou do života / Bookstart

Nová metodická příručka

OBSAH

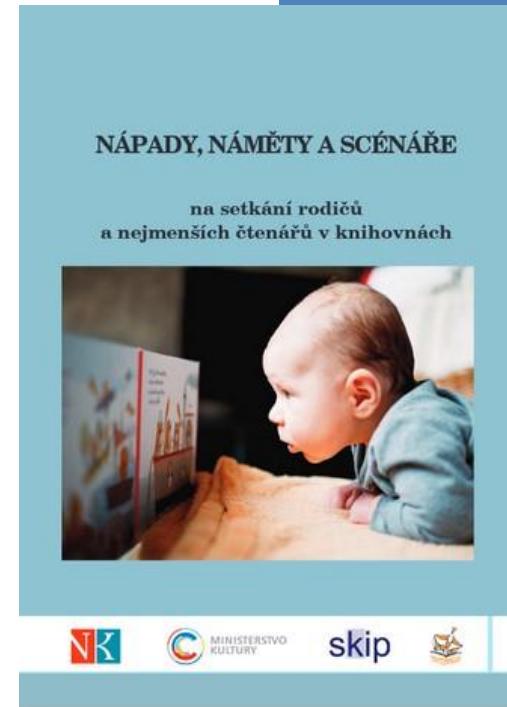
vývoj dítěte, téma, rituály, společné čtení,
pohyb, zpívání, konkrétní scénáře programů,
didaktické pomůcky a využití lekotéky,
literatura

DISTRIBUCE

probíhá

PODĚKOVÁNÍ

knihovnám, které zaslali náměty a scénáře

Obecné tipy k akcím knihovny

- rituály (při zahájení, na závěr...)
- obklopit děti kvalitními knihami a časopisy
- umožnit dětem výběr
- nabídnout útulné místo
- umožnit prožít knihu různými způsoby
- setkávat se pravidelně
- číst, zpívat, rýmovat, hýbat se, měnit činnosti
- vzdělávat rodiče a povídат si s nimi

S KNÍŽKOU DO ŽIVOTA

Výsledky dotazníku 2018

- většina knihoven předává sety při vítání občánků (97) a v knihovně (41)
- se sety spokojeno 94,3 % knihoven (*připomínky k leporelu a obalu*)
- knihovny doplňovaly zázemí pro maminky, zřizovaly hrací koutky a dokupovaly pomůcky
- nejužitečnější vzdělávání – příklady dobré praxe z jiných knihoven, zájem o metodiky a praktické workshopy
- **probíhá sběr dotazníku za rok 2019....**

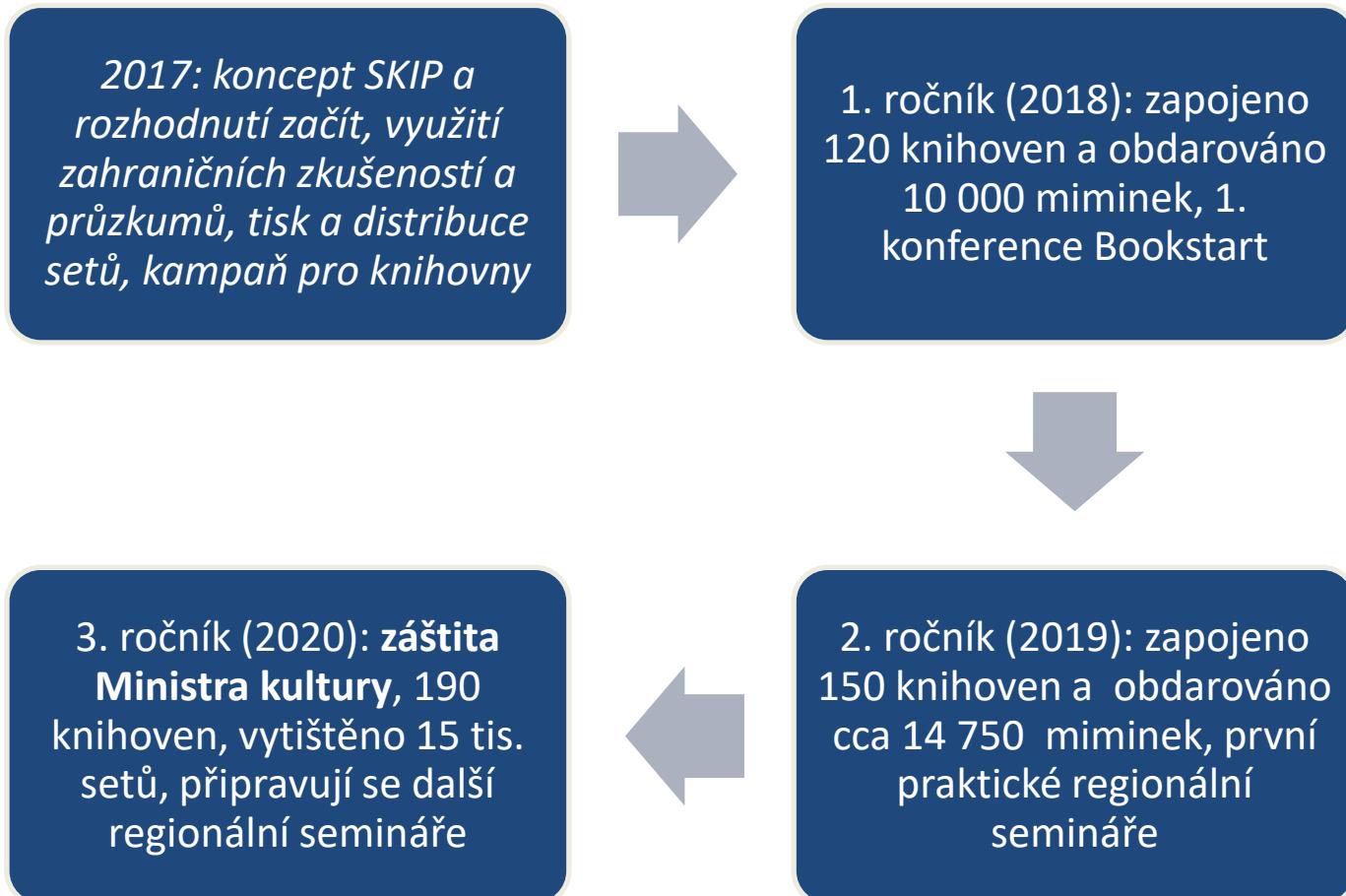

Problémy k řešení

- finance, sponzoři, podpora státu
- znalosti knihovníků z oblasti čtenářské pregramotnosti a obavy z práce s velmi malými dětmi
- kapacita knihovníků pro zajištění pravidelných setkání v knihovně a jejich programu (kluby pro věkové skupiny 0-3 a následně 3-6)
- míchají se věkové skupiny dětí
- udržitelnost projektu, evidence dětí, evaluace

Jak to začalo - 0 – 120 – 150 – 190 - ?

Organizace a financování

- termíny, objednávky, distribuce
- financování
- úkoly a plány: propagace projektu, příprava setu pro tříleté, příprava nového setu pro miminka na další 3 roky, regionální semináře a workshopy, konference, hledání sponzorů/partnerů
- pracovní skupina

Rok s Bookstartem

listopad 2019 – proběhla distribuce obj. setů
znovu od ledna 2020 – je možno doobjednat sety na aktuální rok do vyčerpání zásob
květen - červen 2020 – objednávky setů pro miminka a objednávky setů pro tříleté na rok 2021
říjen/listopad – distribuce setů

Financování projektu

- 2018 – dárkové sady vytiskeny za pomocí nakl. TRITON a sponzorů + financí ze SKIP ČR, metodická příručka hrazena z grantu MKČR 2018, sety zdarma
- 2019 – dárkové sady hrazeny knihovnami či zřizovateli, hledají se sponzoři i státní podpora - např. konference v Senátu („*Hrozí našim dětem digitální demence?*“), MKČR platí vydání metodické příručky
- 2020 – dárkové sady na další rok opět hrazeny knihovnami či jejich zřizovateli, partner spol. EMBA, novou metodickou příručku opět zaplatí MKČR

Propagace

- proběhl křest setů na rok 2020 v Národní knihovně viz fejeton Romana Giebische ☺
- chystá se např. článek do čas. Naše rodina, Veřejná správa
- každá propagace vítána

Knižní sada pro miminka 2020

- Předčítánky – leporelo (*ilustr. M. Vydrová*)
- kalendář – metodika pro rodiče (*ilustr. M. Vydrová*)
- seznam knížek ke společnému čtení
- kartička audiotéky pro stažení audioknížky
- poukázka na registraci do knihovny zdarma, pozvánka na první setkání v knihovně
- kufřík

Knižní sada pro miminka 2020

Nový set pro miminka 2021-2023

- autorské leporelo – osloven
Radek Malý
- kalendář/metodika pro rodiče
bude ponechána
- kartička audiotéky
- seznam literatury – *proběhne aktualizace*
- kufříky

Sada pro tříleté děti

OBSAH

- ilustrovaná pohádková knížka
- doporučené knížky (seznam podle témat)
- komiksový sešit ve spolupráci s nakl. CREW
- obal – batůžek

FINANCE

- cena setu: 80 Kč

Pracovní skupina

- Roman Geibisch a SKIP /*hledání partnerů*
- Z. Houšková /*výkonný stroj, osobní konzultace*
- M. Sábelová, H. Dlouhá a KMO /*web a facebook, distribuce doobjednávek, seznamy*
- B. Tauberová – Sedlčany /*odborné konzultace*
- D. Divínová – Vsetín /*ekonom. poradenství aj.*
- K. Hubertová a B. Čižinská a KMHK /*objednávky, zakázky aj.*
- KJM Brno/*metodika, seznamy*

Kontakty

www.sknizkoudozivota

<https://cs-cz.facebook.com/sknizkoudozivota/>

Roman Giebisch, roman.giebisch@nkp.cz

Zlata Houšková, zlata.houskova@gmail.com

KMO – web, fcb, zpravodaj, dlouha.kmo@gmail.com

KMHK, objednavkybookstart@knihovnahk.cz

Osobní poznámka

Proč mi projekt s Knížkou do života dává smysl?

Je přesně tím, co mi v naší knihovně chybělo.

Míří přímo k jádru pudla - tedy ke čtení.

Mám pocit, že můžeme pro změnu opravdu něco ovlivnit.

Bude pohádka?

V naší republice se ročně narodí asi 114 000 miminek, každé si zaslouží svou první knížku.

Dostane ji od knihovny?

Záleží na nás/na Vás!

Zdroj obrázku: <https://www.ceskypatchwork.cz/produkt/pohadkova-knizka-90x110cm/>

S KNÍŽKOU DO ŽIVOTA

Miminkům a knihovnám zdar!

Zdroj: <https://www.kyblsrandy.cz/usmev-je-zadarmo-tak-s-nim-nesetri/>